

et tilknyttet statsgaranteret udligningsbeløb. Kommuner og amtskommuner, der benytter denne mulighed, vil således kunne undgå efterreguleringer af både tilskud, udligning og skat. Dermed kan kommunerne sikre sig en betydelig grad af budgetsikkerhed.

Det er regeringens udgangspunkt, at der med de nuværende forskelle i kommunernes skattegrundlag og befolkningsstruktur, er behov for en væsentlig udligning mellem kommunerne.

Udligningen mellem kommunerne er både en forudsætning for at sikre den sociale balance, og for at der bliver tale om en reel prioriteringsfrihed for alle kommuner.

Sigtet med regeringens forslag til en reform af tilskuds- og udligningssystemet er derfor at styrke det kommunale selvstyre ved at fastholde de generelle tilskud til kommunerne og amtskommunerne samtidig med, at den kommunale udligning forbedres.

Det kommunale tilskuds- og udligningssystem tager på flere områder udgangspunkt i det system, der blev indført i 1973 i forbindelse med kommunalreformen. Dette system er siden løbende blevet udviklet og tilpasset de forskellige finansierings- og opgaveomlægninger.

Hovedstrukturen i den nuværende lovgivning blev indført i 1983 med virkning fra og med 1984. Siden 1984 er der imidlertid gennemført en række større eller mindre tilføjelser på en række enkeltområder. Tilskuds- og udligningssystemet er herved gradvist blevet mere forgrenet og mindre gennemskueligt.

Behovet for øget gennemskuelighed og forenkling af tilskuds- og udligningssystemet er understreget af de senere års diskussion om systemet. Der er behov for en samlet forenkling, men det er regeringens udgangspunkt, at forenkling nødvendigvis må ses i sammenhæng med de krav, der i øvrigt stilles til tilskuds- og udligningssystemet.

Reformen vil bidrage til at sikre kommunernes ligningsincitament, således at den ekstra skatteindtægt, som måtte følge af en ekstra ligningsindsats fastholdes i skattekommunen.

Indenrigsministeriet vil i tilknytning til reformen af tilskuds- og udligningssystemet lægge vægt på en øget information og bedre præsentation af tilskuds- og udligningssystemet overfor kommunerne.

Nedenfor er de enkelte blokke i reformen beskrevet i hovedtræk, idet der i øvrigt henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

1.1. Øget medinddragelse af kommunerne i opgørelsen, og sikring af bedre aktualitet i skatteudligningen via bl.a. selvbudgettering af skatteudligningen

Selvbudgettering af skatteudligning

Der foreslås et nyt system, hvorefter kommunerne får mulighed for at foretage en »selvbudgettering« af de dele af tilskuds- og udligningssystemet, som har tilknytning til beskatningsgrundlaget, herunder også kommunens andel af statstilskuddet. Kommuner, der vælger et statsgaranteret udskrivningsgrundlag, vil dog ikke få behov for selv at budgetlægge disse udligningsbeløb, idet disse udmeldes samtidig med skattegrundlaget.

Et sådant system vil, uanset om der vælges statsgaranti eller selvbudgettering, skabe en »tildro« skattegrundlagsudligning, i modsætning til i dag, hvor der er et års forskinkel i udligningen – i 1994 afregnes udligningen for 1993-indkomsterne, i 1995 udlignes 1994-indkomsterne osv.

Med indførelsen af selvbudgettering får kommuner, der selv budgetterer udskrivningsgrundlaget, mulighed for – inden for rammerne af et mere forenklet system – at budgettere udligningen i forhold til de skatteindtægter, som kommunen i øvrigt skønner for budgetåret.

Kommuner, der i forhold til de øvrige kommuner eksempelvis må skønne en forholdsvis lav vækst i skattegrundlaget, vil således allerede for det samme budgetår kunne budgettere med de tilknyttede virkninger for kommunens bidrag til, eller tilskud fra, den kommunale udligning. Dermed vil selvbudgettering sikre større stabilitet i den kommunale finansiering.

Selvbudgettering har desuden det sigte, at kommunerne derved direkte medinddrages i tilskudsopgørelsen, hvilket har til hensigt at fremme forståelsen af systemet.

I forhold til de »selvbudgetterede« udligningsbeløb skal der efterfølgende foretages en endelig opgørelse af kommunernes udligning – på basis af de endeligt opgjorte skattegrundlag. Dette vil, som i dag, ske to år efter indkomståret.

For staten vil selvbudgettering kunne medføre en likviditetsvirkning – f.eks. i de tilfælde kommunernes budgetterede skatteudligning i budgetåret ikke præcist summer til nul. Dette kan f.eks. opstå i de tilfælde, hvor de enkelte kommuner budgetterer med et forsigtigere skøn over væksten i kommunernes beskatningsgrundlag, end de skøn der ligger til grund for statens udmelding. Den statslige likviditetsvirkning må dog også ses i forhold til, at likviditetsvirkningen på henholdsvis skatte- og udligningssiden vil være modsat rettet.